

**UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
CATEDRA DE LIMBĂ ROMÂNĂ ȘI FILOLOGIE ROMANICĂ**

Angela COȘCIUG,
conferențiar universitar, doctor în filologie

SINTAXA LIMBII FRANCEZE
(curriculum)

BĂLȚI
2015

Curriculumul a fost discutat și aprobat în ședința Catedrei de limbă română și filologie romanică din 27 mai 2015, proces-verbal nr. 10 și ședința Consiliului Facultății de Litere din 28 mai 2015.

Recenzent: conf.univ., dr. Lilia Răciulă

Informații de identificare a cursului Facultatea: *Litere*Catedra: *Catedra de limbă română și filologie romanică*

Domeniul general de studiu: 14 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: 141 Educație și formarea profesorilor

Denumirea specialității/specializării: 141.09 Limbi moderne

Administrarea unității de curs:

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	l.ind		
	2	40	16		24	40	test	franceză

Statutul: disciplină obligatorie

Integrarea cursului în programul de studii:

Cursul de Sintaxă a limbii franceze se înscrie în lista disciplinelor de profil ale specialității ciclului II „Didactica limbii străine (limba franceză)”. Acest curs este în acord cu cursul de morfologie, semantică, lexicologie etc. El este conceput ca să contribuie la formarea sau dezvoltarea, la masteranzii anului I, a unui șir de competențe gnoseologice, praxiologice, de creare (vezi în continuare). Formarea sau dezvoltarea cu succes a competențelor enumerate în cadrul cursului permit efectuarea diferitelor comparații de ordin sintactic, generalizări teoretice, aplicări ale unei reguli de sintaxă, selectări de aserțiuni etc.

Competențe prealabile:

Pentru a se înscrie la cursul dat, studenții trebuie să aibă competențe ce țin de morfologia și lexicologia limbii franceze.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului:

Cursul are drept obiectiv de bază formarea sau dezvoltarea, la masteranzii anului I, a unui șir de competențe de diferit ordin: *gnoseologice* – să opereze cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene sintactice într-un text sau discurs francez, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să interpreteze adecvat diferite fenomene sintactice; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor de sintaxă a limbii franceze; să definească corect diferiți termeni din domeniu; să identifice anumite fenomene sintactice; să combine cunoștințele obținute la cursul de Sintaxă a limbii franceze cu cele obținute la alte cursuri; să generalizeze unele aserțiuni etc.; *praxiologice* – să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de limbaj; să se servească adecvat de o teorie sintactică pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la sintaxa limbii franceze; să analizeze fapte de sintaxă a limbii franceze; să sintetizeze fenomene sintactice; să le compare, să stabilească deosebirile și asemănările dintre ele; să comunice corect o informație cu caracter sintactic; să demonstreze o teorie ce ține de sintaxa în cauză; să argumenteze o idee; să consulte surse bibliografice etc.; *de creare* – să cerceteze de sine stătător anumite subiecte ce țin de disciplina dată; să modifice o părere; să inventeze o schemă ce redă un fenomen de sintaxă a limbii franceze; să dezvolte o teorie; să selecteze exemple care confirmă o teorie asupra sintaxei date.

Finalitățile cursului:

Studentul care a audiat cursul dat trebuie: să știe a opera cu aparatul epistemologic al cursului, să recunoască corect diferite fenomene ce țin de sintaxa limbii franceze, să deosebească diferite adevăruri științifice cu referire la ele; să determine natura acestor fenomene; să reproducă corect diferite aserțiuni cu privire la ele; să descrie corect diferite mecanisme ce stau la baza frazei franceze; să interpreteze adecvat diferite fenomene sintactice; să explice diferențe, asemănări în abordarea problemelor ce țin de sintaxa menționată; să definească corect diferiți termeni; să știe a combina cunoștințele obținute la cursul dat cu cele obținute la alte cursuri; să utilizeze corect cunoștințele de ordin teoretic la fenomene concrete de sintaxă; să se servească adecvat de o teorie pentru a demonstra ceva, să restructureze o teorie pentru a o simplifica; să generalizeze anumite poziții cu privire la sintaxa limbii franceze; să analizeze fapte sintactice; să sintetizeze fenomene; să le compare, să stabilească deosebirile și asemănările dintre ele; să comunice corect o informație ce ține de sintaxa limbii franceze; să demonstreze o teorie; să argumenteze o idee; să știe a consulta surse bibliografice; să cerceteze de sine stătător acele subiecte care sunt indicate de profesor; să știe a modifica o părere; să știe a inventa o schemă ce redă un fenomen legat de sintaxa limbii menționate; să poată dezvolta o teorie; să poată selecta exemple care confirmă o teorie.

Conținuturi:

Nr. d/o	Tematica orientativă a modurilor cursului	Prelegeri	Seminar	Laborator	Lucrul individual
1.	<i>Considerații generale asupra frazei simple din perspectiva sintaxei franceze.</i>	2	-	2	2

2.	<i>Termeni ai frazei simple: viziune de ansamblu.</i>	2	-	2	4
3.	<i>Tipuri de predat în franceză.</i>	2	-	4	6
4.	<i>Tipuri de complement în franceză.</i>	4	-	6	8
5.	<i>Unități afonctive în fraza franceză.</i>	2	-	2	6
6.	<i>Considerații generale asupra frazei complexe din perspectiva sintaxei franceze.</i>	2	-	2	8
7.	<i>Tipuri de subordonate în fraza complexă.</i>	2	-	6	6
	Total	16		24	40

Activități de lucru individual: activitățile de lucru individual, propuse în cadrul cursului, se reduc la consultarea și analiza critică ale surselor bibliografice propuse de profesor (de exemplu, „Sintaxa limbii franceze”, autori V. Banaru, M. Ioniță), scrierea unor referate la teme importante din curs (de exemplu, *Teoria nucleului frazei franceze prin prisma cercetărilor actuale*), identificarea diferitor fenomene sintactice la diferiți autori etc. Aceste activități au drept scop consolidarea cunoștințelor obținute la curs, formarea treptată a competențelor și deprinderilor de analiză a fenomenelor sintactice ale limbii franceze. Activitățile în cauză sînt de natură individuală sau în grup. Evaluarea produselor învățării se face prin metodele enumerate mai jos.

Evaluare:

Sistemul de evaluare a studentului la curs include:

I) *forme:*

1) *p a r ț i a l e:* a) de verificare *teoretică:* fișe cu însărcinări, exerciții teoretice de aplicare, consolidare, verificare și creativitate, axate pe submodurile unui modul; discuții ghidate de profesor pe marginea subiectelor cursului; b) de verificare *practică:* exerciții practice de sintaxă a limbii franceze;

2) *s u m a t i v e:* teste;

II) o *apreciere* continuă și una finală cu note de la 1 la 10.

Chestionar pentru evaluarea finală

Noțiune de frază simplă. Noțiune de subiect și predicat. Relația de inerență și teoria despre nucleul frazei. Noțiune de subiect. Noțiune de predicat. Viziune generală asupra complementelor în fraza simplă și asupra unităților ei afonctive. Predicatul verbal simplu. Predicatul verbal compus. Predicatul nominal. Predicatul verbal nominal. Predicatul cu complement intern. Predicatul perifrastic. Predicate mixte. Complementele verbului: direct, indirect, de agent, circumstanțiale. Complementul numelui (atributul neacordat), adjectivului, pronomului, adverbului. Esența unei unități afonctive. Noțiune de frază complexă. Tipuri de legătură între elementele constituente ale frazei complexe. Fraza complexă prin coordonare. Fraza prin subordonare. Joncțiunea și juxapunerea în fraza franceză complexă. Tipuri de subordonate după criteriul formal. Tipuri de subordonate după criteriul funcțional.

Model de test:

„Lu et approuvé” _____

Prénom et nom de l'étudiant(e) _____, groupe _____

Barème: 50-48 points pour la note „10”; 47-45 points pour la note „9”; 44-40 points pour la note „8”; 39-34 points pour la note „7”; 33-28 points pour la note „6”; 27-23 points pour la note „5”; 22-16 points pour la note „4”; 15-9 points pour la note „3”; 8-5 points pour la note „2” et 4-0 points pour la note „1”.

I) Déterminez la nature des prédicats des phrases ci-dessous (évaluation de l'activité: 0,5 point pour chaque réponse correcte):

Il est devenu mon ami.
Vous avez l'air triste, cher ami!
Qui devra le lui dire?
Il danse bien cette danse.
Il doit faire froid au-dehors.
Il chante pour nous tous.
Nous finissons de lire le livre.
Il pense être peintre.
Sommes-nous élus pour ce concours?
Ecrire ou non cette lettre?

(II) Dans les exemples ci-dessous soulignez les prédicats nominaux (évaluation de l'activité: 0,5 points pour chaque réponse correcte):

Il est comme toi parmi nous. Nous sommes heureux de te rencontrer, Pierre! La salle est ornée de fleurs. Il est rentré triste. La vérité est la vérité! Il est à fuir, ce monstre! Tu es comme ma soeur. Ma mère est entrée chez sa soeur! Qui est cet homme? T'en es-tu convaincu?

III) Déterminez la nature syntaxique des unités mises en italique dans les phrases ci-dessous (évaluation de l'activité: 3 points pour chaque réponse correcte):

- (a)** Nous descendons une *valise* de l'auto. Nous descendons de l'auto une *valise* à la main.
- (b)** L'*une* est de ce quartier. *Une* gamine le remarque. Il aime regarder *une* statue du musée.
- (c)** *En* classe il lit très bien. Il est coupable, j'*'en* suis sûre! Il s'*'en* va.
- (d)** Il travaille avec *enthousiasme*. Elle sort avec un *ami*. Il ouvre la porte avec un *couteau*.
- (e)** *Le* père entre. Je *le* connais. Il arrive *le* premier mai. Son «*le*» reste inattendu. Il parle de Stéphane *le* Grand.

IV) Faites apparaître, dans les phrases ci-dessous, les compléments demandés par le contexte. Indiquez leurs types (évaluation de l'activité: 0,4 point pour chaque réponse correcte; 0,1 point pour son originalité):

Il arrive
Invite-le
Il est issu
Il récite ce poème malgré
Son chef lui parle
Il entre
Nous prenons celles de
Il rencontre la fille de La table est couverte de
Il est _____ polysémantique.
Il parle

V) Déterminez la nature des connecteurs dans les phrases ci-dessous (évaluation de l'activité: 0,5 point pour chaque réponse correcte):

Il arrive, son frère part.
Qui sait ce qu'il veut dire?
Retiens ceci: il est trop fier pour te le pardonner!
Il l'abandonne, bien qu'elle pleure.
S'il reste, il t'aime.
Il partira quand le temps viendra.
Il sait qui l'a trahi.
Veux-tu qu'on le fasse entrer?

Aller ou rester?
Elle me quitte, mais elle le regrette.

VI) Déterminez la nature des subordonnées dans les phrases ci-dessous (évaluation de l'activité: 1 point pour chaque réponse correcte):

Il le lui dit pour qu'il le sache.
Qu'il soit coupable de ce crime est évident.
Je cherche une maison qui ne coûte pas cher.
Il me demande où est mon frère Jacques.
Il veut savoir pour qui je travaille.
Il est celui que je cherche depuis longtemps.
Mon voisin me remarque quand je sors de la maison.
Vous pouvez aller où vous voulez!
Je le fais, car je veux le faire.
J'écris le nom sur le papier comment je peux l'écrire.
Vous me demandez comment il s'appelle?
Il agit comme s'il n'a peur de rien.
Il se demande jusqu'où tout ça peut mener.
Il pleut, il reste chez lui.
Le concert finit au moment où son père entre dans la salle.

Resurse informationale ale cursului:

Adam, Jean-Michel. - Les textes types et prototypes. Séquences descriptives, narratives, argumentatives, explicatives, dialogales et genres de l'injonction-instruction. - 3e édition entièrement revue et augmentée. - Paris : Armand Collin, 2011. - 290p. - (Cursus Linguistique). - ISBN 978-2-200-25912-9.

Boivin, Marie-Claude; Pinsonneault, Reine; Philippe, Marie-Élaine. - La grammaire moderne : description et éléments pour sa didactique. - Montréal : Beauchemin, 2008. - x, 213 p. - ISBN 978-2-7616-5313-8.

Cauchon, Jocelyne. - Ma première grammaire Bescherelle. - Montréal : Hurtubise HMH, 2003. - 496 p. - ISBN 2-89428-465-9.

Chartrand, Suzanne-G. *et al.* - Grammaire pédagogique du français d'aujourd'hui. - Boucherville (Longueuil) : Graficor / Groupe Morin, 1999. - xviii, 397 p. - ISBN 2-89242-560-3.

Chartrand, Suzanne-G. - « Les composantes d'une grammaire du texte ». - Québec français ([Article reproduit sur le site du CCDMD](#)).

Clamageran, Sylvie; Clerc, Isabelle; Grenier, Monique; Roy, Renée-Lise. - Le français apprivoisé. - 3e éd. - Montréal : Modulo, 2011. - x, 518p. - ISBN 978-2-89650-255-4.

Desnoyers, Annie. - « Analyse grammaticale de la phrase ». - Villers, Marie-Éva de. - La nouvelle grammaire en tableaux et recueil de conjugaison. Les modèles pour conjuguer tous les verbes d'usage courant. - Montréal : Québec Amérique, 2009. - xvi, 324 p. - ISBN 978-2-7644-0690-8. - P. 139-145.

Gobbe, Roger; Tordoir, Michel. - Grammaire française. - Saint-Laurent (Québec): Trécarré, 1986. - 440 p. - ISBN 2-89249-141-X.

Laporte, Myriam; Rochon, Ginette. - La nouvelle grammaire pratique : secondaire et adulte. - Montréal : CEC, 2013. - ISBN 978-2-7617-6280-9.

Lecavalier, Jacques; Lachance, Guylaine; Bonneville, Josée. - L'express grammatical pour le secondaire. - Montréal : ERPI, 2011. - x, 214 p. - ISBN 978-2-7613-2013-9.

Léger, Véronique; Morin, François; Ostiguy, Jacques, dir. - En toutes lettres. Référentiel des connaissances en français. - Boucherville : Graficor, 2000. - 455p. - ISBN 2-89242-780-0.

Ministère de l'Éducation. - Programmes d'études. Le français enseignement secondaire. - Québec : Gouvernement du Québec, 1995. - 179p. - ISBN 2-550-09850-1.

Riegel, Martin; Pellat, Jean-Christophe; Rioul, René. - Grammaire méthodique du français. - Paris, PUF, 1994. - 646 p. - (Linguistique nouvelle). - ISBN 2-13-046118-2.

Soutet, Olivier. - La syntaxe du français. - 5e éd. mise à jour.- Paris : PUF, 2009. - 128 p. - (Que sais-je?, n° 984). - ISBN 978-2-13-057555-9.